

Rekrutacja do projektu *Zdolni z Pomorza – powiat chojnicki* w obszarach: **biologii, chemii oraz kompetencji społecznych¹ – wskazówki dla uczniów**

I. Wprowadzenie

1. Aby wziąć udział w projekcie *Zdolni z Pomorza – powiat chojnicki* w obszarze biologii i chemii oraz obszarze kompetencji społecznych musisz opracować projekt kwalifikacyjny zgodnie ze wskazówkami podanymi w tym dokumencie.
2. Zakresy możliwych do zrealizowania w 2017 r. projektów z poszczególnych dziedzin²:

Biologia:

- a) **Wpływ wybranych czynników na funkcjonowanie organizmów np.:**
 - wpływ światła na rozwój roślin,
 - wpływ soli na rozwój roślin,
 - wpływ detergentów na kiełkowanie nasion.
- b) **Zdrowe odżywianie** (np. doświadczenia związane z badaniem ilości witamin w różnych produktach, wpływu różnych czynników na wybrane produkty spożywcze).
- c) **Wpływ wybranych czynników na proces fotosyntezy** (np. wpływ temperatury, natężenia światła na proces fotosyntezy).
- d) **Obserwacje faunistyczne, florystyczne** (np. inwentaryzacja dendroflory lub flory naczyniowej na terenie miejscowości X).
- e) **Funkcjonowanie ekosystemów np.:**
 - badanie wpływu czynników siedliskowych na strukturę gatunkową i przestrzenną obszaru X,
 - określenie liczebności i zagęszczenia gatunku x na terenie miejscowości A,
 - badanie wpływu zanieczyszczenia powietrza na występowanie porostów.
- f) **Hodowla fitoplanktonu. Wpływ wybranych czynników fizykochemicznych na rozwój fitoplanktonu.**

Chemia:

- a) **Chemia w naszych domach** (np. badanie odczynów różnych roztworów dostępnych w gospodarstwie domowym).
- b) **Wykrywanie obecności białek, węglowodanów w różnych produktach spożywczych** (np. wykrywanie skrobi za pomocą jodiny w różnych produktach spożywczych).

¹ Wsparcie w obszarze kompetencji społecznych skierowane jest do uczniów wykazujących uzdolnienia np. w takich przedmiotach, jak język polski, historia, WOS, sztuka, filozofia itp., jednak nie do uczniów zainteresowanych edukacją artystyczną sensu stricto (tj. muzyczną, plastyczną, taneczną itp.).

² Zachowano tematykę z okresu pilotażu.

- c) **Chemia na usługach człowieka** (np. w jaki sposób przywrócić błysk/usunąć czarny nalot na srebrnej biżuterii).
- d) **Woda – bezcennym skarbem np.:**
 - badanie stanu czystości wód,
 - badanie rozpuszczalności różnych substancji.
- e) **Badanie wpływu różnych czynników na szybkość reakcji** (np. wpływ temperatury, rozdrobnienia na przebieg reakcji chemicznej).
- f) **Odsalanie wody morskiej** (przeprowadzenie doświadczenia mającego na celu otrzymanie z wody morskiej wody zdatnej do picia).

Kompetencje społeczne:

Zakres projektów w danym roku będzie zdeterminowany słowem kluczem. W bieżącym roku motywem przewodnim jest „**przemiana**”.

- a) **Przemiana – analiza i interpretacja utworu literackiego, w którym występuje motyw przemiany** (spoza kanonu lektur, obowiązkowo z uwzględnieniem kontekstów pozaliterackich).
 - b) **Przemiana – analiza i interpretacja utworu plastycznego, w którym występuje motyw przemiany** (spoza omawianych w szkole, obowiązkowo z uwzględnieniem kontekstów kulturowych).
 - c) **Przemiana – analiza i interpretacja utworu filmowego, teatralnego lub multimedialnego, w którym występuje motyw przemiany** (spoza omawianych w szkole, obowiązkowo z uwzględnieniem kontekstów kulturowych).
 - d) **Przemiana – wizja lokalna/badanie oraz przedstawienie wydarzenia, obiektu, artefaktu itp.** (z uwzględnieniem kontekstów historycznych).
 - e) **Przemiana – opracowanie dzieła literackiego, teatralnego, filmowego lub multimedialnego zawierającego motyw przemiany** (w ramach projektu należy przedstawić nie tylko gotowe dzieło, ale także proces jego tworzenia).
 - f) **Przemiana – organizacja projektu społecznego z motywem przewodnim przemiany** (wymagane jest zaangażowanie określonej społeczności – uczestników zorganizowanego wydarzenia).
3. Wybrany projekt realizujesz samodzielnie, więc to ty decydujesz o charakterze projektu, to ty jesteś liderem, poszukiwaczem źródeł, realizatorem.
 4. Projekt zaprezentujesz podczas prezentacji projektów i zostanie on oceniony przez komisję.
 5. Sama/sam zdecydujesz o sposobie prezentacji projektu. Może być to plakat, sprawozdanie, prezentacja multimedialna lub wystąpienie.
 6. Musisz przestrzegać harmonogramu realizacji projektów kwalifikacyjnych:
 - a) zgłoszenie zamiaru udziału w projekcie – do 15 czerwca 2017 r.,
 - b) praca nad projektem – do 15 września 2017 r.,
 - c) przekazanie rezultatu projektu – do 23 września 2017 r.,
 - d) prezentacja projektów – do 07.10.2017 r.,

II. Wytyczne dotyczące projektu kwalifikacyjnego

1. Czym jest projekt kwalifikacyjny?

- Opracowanie projektu kwalifikacyjnego polega na zaplanowaniu i realizacji szeregu działań prowadzących do powstania konkretnego efektu – produktu projektu.
- Projekt musi zostać zrealizowany zgodnie z podanymi założeniami i w podanym czasie.
- Prace nad projektem kwalifikacyjnym podsumowuje prezentacja projektu przed komisją rekrutacyjną.

2. Czy ktoś może pomagać mi w realizacji projektu?

- Projekt musisz zrealizować samodzielnie, ale możesz skorzystać z opieki nauczyciela – tylko w zakresie doradztwa, a nie realizacji konkretnych działań.
- Inne osoby mogą uczestniczyć w projekcie jako odbiorcy twoich działań, uczestnicy ankiet lub wywiadów itp.

3. Z jakich zasobów i materiałów mogę skorzystać?

- Realizując projekt musisz wykorzystywać wyłącznie powszechnie dostępne zasoby i materiały.
- Projekt musi nadawać się do powtórzenia w warunkach domowych lub w terenie – nie może np. wymagać realizacji w profesjonalnym laboratorium.

4. Jak wykorzystywać źródła?

- Projekt musi być w pełni autorski – nie możesz np. odtworzyć czyjejś pracy opisanej na portalu typu instructables.com.
- Dopuszczalna jest adaptacja innego projektu, ale musisz to wyraźnie zaznaczyć i wskazać, w czym twój projekt jest inny (co go wyróżnia).
- Musisz podać wykorzystane źródła i oznaczyć cytaty.

5. Jak zrealizować projekt?

a) Krok 1. Wybierz zakres projektu i sformułuj temat

- Zakresy podane we Wprowadzeniu (pkt 1) są ogólne, musisz samodzielnie doprecyzować temat swojego projektu.
- Pamiętaj, aby tytuł projektu był zrozumiały dla innych osób, atrakcyjny i niezbyt długi (Który tytuł lepiej brzmi twoim zdaniem: *Wpływ węglowodanów prostych i złożonych na funkcjonowanie organizmu* czy *Cukier – słodka trucizna?* Drugi tytuł jest krótki, przybiera formę pytania problemowego, jest z pewnością ciekawszy dla odbiorcy).

b) Krok 2. Określ cel projektu

- Precyzyjnie określ cel projektu, zastanów się, co chcesz wykazać w ramach badań, doświadczeń.

c) Krok 3. Opracuj plan projektu oraz harmonogram działań

- Opracuj plan realizacji projektu – listę kolejnych wymaganych działań.
- Przed przystąpieniem do realizacji projektu powinieneś przygotować harmonogram działań – określ terminy realizacji poszczególnych zadań, zorganizuj pracę nad projektem np. wyznacz terminy doświadczeń, przeglądu literatury itd.

- d) **Krok 4. Realizuj projekt**
- Działaj systematycznie, przestrzegaj przyjętych w harmonogramie terminów, zbieraj i gromadź informacje niezbędne do rozstrzygnięcia postawionych w projekcie problemów, zagadnień, pytań.
 - Korzystaj z różnorodnych źródeł informacji: prasa popularnonaukowa, podręczniki, internet, konsultacje ze specjalistami, obserwacje i wyniki uzyskane w efekcie wykonanych doświadczeń, przeprowadzone ankiety, wywiady itp.
 - Prowadź dokumentację swoich działań – będzie bardzo przydatna przy opracowaniu rezultatów projektu.
- e) **Krok 5. Opracuj rezultaty projektu**
- Musisz przygotować plakat naukowy, sprawozdanie lub prezentację multimedialną/wystąpienie – zgodnie ze wskazówkami podanymi w tym dokumencie.
 - Nie zapomnij pokazać, jak wyglądała twoja praca nad projektem, jak przebiegały jej poszczególne etapy itp.
- f) **Krok 6. Zaprezentuj swój projekt**
- Projekt możesz przedstawić w wybranej formie: plakat naukowy (poster), sprawozdanie lub prezentacja multimedialna/wystąpienie.
 - Jeśli w ramach projektu powstał jakiś namacalny produkt (dzieło, eksperyment itp.), to – o ile to możliwe – warto mieć go ze sobą podczas prezentacji projektów.
6. **Szczegółowe wskazówki dot. projektów kwalifikacyjnych w obszarach biologii i chemii**
- a) Określając szczegółowy temat projektu zadбай o to, żeby możliwa była jego realizacja bez specjalistycznej aparatury – musi być to projekt, który można przeprowadzić w domu lub w terenie, a nie w laboratorium.
 - b) Realizacja i prezentacja projektu nie mogą prowadzić do powstania jakiegokolwiek zagrożenia dla ciebie, innych osób lub środowiska.
 - c) Możesz wykorzystywać tylko materiały powszechnie dostępne (np. produkty spożywcze, drogerijne itp.)
 - d) Projekt nie może być wyłącznie teoretyczny – wymagane jest przeprowadzenie jakichś badań, doświadczeń itp.
7. **Szczegółowe wskazówki dot. projektów kwalifikacyjnych w obszarze kompetencji społecznych**
- a) Działania w ramach projektu należy przeprowadzić samodzielnie, inne osoby mogą wziąć udział w ankietach lub wywiadach, mogą być odbiorcami twoich działań itp.
 - b) Twój projekt musi być zgodny z powszechnie akceptowanymi normami społecznymi, nie może naruszać przepisów prawa ani dobrego smaku.
 - c) Projekt nie może być wyłącznie teoretyczny – wymagane jest przeprowadzenie jakichś badań, doświadczeń, wizji lokalnej wybranego miejsca lub obiektu, kwerendy archiwalnej, stworzenie dzieła (np. filmu, tekstu, działania społecznego) itp.

III. Prezentacja projektu i jego rezultatów

1. Twój projekt zostanie oceniony przez członków komisji według następujących kryteriów:
 - 1) **ocena merytoryczna** (rzetelność naukowa, uzasadnienie wniosków, aparat pojęciowy i język danej dziedziny itp.),
 - 2) **sposób prezentacji projektu** (czytelność wywodu, ilość zawartych informacji, zastosowane metody prezentacji treści itp. – **nie jest oceniana umiejętność występowania przed publicznością**),
 - 3) **oryginalność** (wybór zagadnienia, sposób omówienia, jakość wniosków itp.),
 - 4) **zgodność z wytycznymi realizacji projektu kwalifikacyjnego** (kompletność wymaganych informacji, dyscyplina czasowa itp.).
2. Podczas prezentacji projektów komisja podchodzi do stanowisk poszczególnych uczniów – to komisja decyduje, ile będzie trwać ocena projektu, jednak nie będzie to więcej niż 10 min.
3. Po prezentacji komisja zadaje pytania dot. projektu.
4. Projekt możesz zaprezentować w jednej spośród trzech dostępnych form, które opisane zostały poniżej.

Plakat naukowy (poster)

- **Zakres wymaganych informacji:**
 - dane ucznia (imię i nazwisko, nazwa szkoły, klasa),
 - dane nauczyciela (imię i nazwisko, nauczany przedmiot, nazwa szkoły) – jeśli dotyczy,
 - tytuł projektu,
 - cel projektu,
 - zakres tematyczny danego zagadnienia,
 - zastosowane metody i narzędzia,
 - wyniki oraz wnioski,
 - źródła (najważniejsze pozycje bibliograficzne).
- **Układ treści, wskazówki techniczne i maksymalna objętość:**
 - plakat powinien mieć orientację pionową formatu min. A2 (42 cm x 59,4 cm),
 - plakat można wydrukować lub umieścić poszczególne elementy składowe np. na arkuszu brystolu,
 - litery powinny być na tyle duże, by były widoczne z odległości 2 m,
 - obowiązkowe są elementy graficzne (zdjęcia, rysunki, wykresy, tabele itp.), pozwalające w jak najbardziej przejrzystej formie przedstawić dane zagadnienie oraz proces powstawania projektu,
 - ilustracje i teksty na plakacie mogą być wykonane techniką tradycyjną (kredkami, mazakami, farbami, w technice kolażu), jak również za pomocą technik multimedialnych (programy graficznie); dopuszczalne jest wykorzystanie ilustracji z czasopism, próbek materiałów itp.

Sprawozdanie

- **Zakres wymaganych informacji:**
 - dane ucznia (imię i nazwisko, nazwa szkoły, klasa),
 - dane nauczyciela (imię i nazwisko, nauczany przedmiot, nazwa szkoły) – jeśli dotyczy,
 - tytuł projektu,
 - cel projektu,

- zakres tematyczny danego zagadnienia,
- zastosowane metody i narzędzia,
- wyniki oraz wnioski,
- źródła (najważniejsze pozycje bibliograficzne).
- **Układ treści, wskazówki techniczne i maksymalna objętość:**
 - sprawozdanie może zawierać nie więcej niż 10 stron formatu A4 (interlinia 1,5 wiersza) (wraz załącznikami),
 - do sprawozdania można załączyć dodatkowe materiały uzupełniające (np. multimedialne), jednak nie mogą one zastępować samego sprawozdania,
 - sprawozdanie musi mieć wyodrębnione następujące części:
 - spis treści,
 - streszczenie projektu,
 - wstęp: uzasadnienie wybranego tematu, opis przeprowadzonych działań,
 - odkrycia i informacje:
 - część prezentująca efekty pracy nad projektem,
 - należy zamieścić informacje zebrane z różnych źródeł pisanych oraz zgromadzone w wyniku przeprowadzonych działań praktycznych, np. badań ankietowych, wywiadów czy obserwacji,
 - wyniki i wnioski,
 - bibliografia,
 - załączniki,
 - w sprawozdaniu obowiązkowe są elementy graficzne (zdjęcia, rysunki, wykresy, tabele itp.), pozwalające w jak najbardziej przejrzystej formie przedstawić dane zagadnienie oraz proces powstawania projektu,
 - ilustracje i teksty w sprawozdaniu mogą być wykonane techniką tradycyjną (kredkami, mazakami, farbami, w technice kolażu), jak również za pomocą technik multimedialnych (programy graficzne); dopuszczalne jest wykorzystanie ilustracji z czasopism, próbek materiałów itp.

Prezentacja multimedialna lub wystąpienie

- **Zakres wymaganych informacji:**
 - dane ucznia (imię i nazwisko, nazwa szkoły, klasa),
 - dane nauczyciela (imię i nazwisko, nauczany przedmiot, nazwa szkoły) – jeśli dotyczy,
 - tytuł projektu,
 - cel projektu,
 - zakres tematyczny danego zagadnienia,
 - zastosowane metody i narzędzia,
 - proces powstawania projektu,
 - wyniki oraz wnioski,
 - źródła (najważniejsze pozycje bibliograficzne).

- **Układ treści, wskazówki techniczne i maksymalna objętość:**

- prezentacja może mieć charakter wystąpienia lub prezentacji multimedialnej,
- czas prezentacji/wystąpienia nie może przekroczyć 5 min.,
- prezentacja multimedialna musi posiadać formę wydrukowaną – należy mieć przynajmniej jeden egzemplarz przygotowany dla komisji,
- wystąpienie musi posiadać wydrukowane streszczenie/materiał informacyjny (handout),
- prezentacja multimedialna musi zawierać materiały w postaci tekstu, zdjęć, danych, wykresów, filmów itp., pozwalające w jak najbardziej przejrzystej formie przedstawić dane zagadnienie oraz proces powstawania projektu,
- wystąpienie może być połączone z prezentacją produktu projektu (dzieła, eksperymentu itp.).